

**Рейтинговий звіт PIVD 001-029 short
про оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності
банківських вкладів (депозитів)**

Об'єкт рейтингування:	Акціонерний банк «Південний»
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	28.03.2006 р.
Дата оновлення:	29.09.2017 р.
Кредитний рейтинг:	uaA+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність Акціонерного банку «Південний» за 2015–2016 рр. та I півріччя 2017 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність наявних передумов для зміни рейтингу протягом року.

«4» – висока надійність. Банк достатньо надійний, але більш чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних чинників, ніж банк з рейтингом «5». Імовірність виникнення проблем із своєчасним поверненням вкладу невелика.

Рейтингова історія Акціонерного банку «Південний»

Дата	28.03.2006	22.03.2007	21.06.2007	30.12.2008	09.04.2009	30.09.2010	29.09.2017
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaA	uaA+	uaA+	uaA+	uaA+	uaA+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підвищення	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження

Рейтингова історія банківських вкладів (депозитів) Акціонерного банку «Південний»

Дата	24.02.2009	22.04.2011	06.07.2011	29.09.2017
Рівень рейтингу	4	4	4+	4+
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підвищення	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу Акціонерного банку «Південний» підтримується:

- збільшенням обсягу статутного капіталу;
- низькою питомою вагою простроченої заборгованості у кредитному портфелі;
- суттєвим обсягом коштів залучених від пов'язаних осіб;
- диверсифікацією ресурсної бази за джерелами залучення та за основними кредиторами;
- диверсифікацією коштів корпоративних клієнтів та кредитного портфеля суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності;
- прийнятною ефективністю основної діяльності;
- диверсифікацією банківського бізнесу, яка зменшує чутливість Банку до зовнішніх та внутрішніх чинників, що можуть негативно вплинути на фінансовий результат;
- наявністю розгалуженої регіональної мережі та розвинутого карткового бізнесу, що сприяє збереженню клієнтської бази та утриманню конкурентних позицій.

Рівень кредитного рейтингу Акціонерного банку «Південний» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками та схильністю до валютного ризику, що може негативно вплинути на показники ліквідності та капіталізації;
- суттєвим обсягом короткострокових ресурсів, що підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники Акціонерного банку «Південний»

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Активи, млн. грн.	10013,64	11239,40	14823,71	19683,34	20698,75	20259,81	20605,88
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	7872,97	8622,09	11033,66	12321,42	14347,09	14629,12	14960,19
Кошти клієнтів, млн. грн.	6176,75	6070,29	7136,72	9930,62	11653,08	11929,87	12228,36
Власний капітал, млн. грн.	1636,51	1690,73	1856,29	2014,90	2086,88	2105,16	2126,11
Доходи, млн. грн.	1356,19	1343,72	1846,96	2615,97	2741,99	728,63	1512,81
Витрати, млн. грн.	1300,64	1286,63	1802,52	2566,71	2673,04	711,25	1473,03
Чистий операційний дохід, млн. грн.	452,37	605,70	700,23	904,67	988,18	317,09	743,64
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	74,95	69,75	61,31	61,43	96,85	23,49	53,75
Чистий прибуток, млн. грн.	55,55	57,09 ¹	44,44 ²	49,25 ³	68,95 ⁴	17,39	39,78
Доходність активів (ROA) [*] , %	0,55	0,51	0,30	0,25	0,33	-	-
Доходність капіталу (ROE) [*] , %	3,39	3,38	2,39	2,44	3,30	-	-

¹ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 53,13 млн. грн.

² фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 96,69 млн. грн.

³ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 52,55 млн. грн.

⁴ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 68,95 млн. грн.

^{*} значення на звітну дату

Резюме

Акціонерний банк «Південний» працює на банківському ринку з 1993 року. Банк є відповідальною особою Банківської Групи «Південний» до складу якої входять: дочірній банк, що знаходиться в Республіці Латвія – АТ «Регіональний інвестиційний банк», страхова компанія ПрАТ «СК «ТЕКОМ» та ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИ-ФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «СТРАТЕГІЧНІ ІНВЕСТИЦІЇ». Контролером Групи «Південний» є пан Родін Юрій Олександрович.

Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях. Місцезнаходження Банку: 65059, Україна, м. Одеса, вул. Краснова, 6/1.

Істотну участь (пряму та опосередковану) у статутному капіталі Акціонерного банку «Південний» мають ТОВ «Теком» та 6 фізичних осіб. Основним акціонером і особою, що здійснює фактичний контроль над Банком, є громадянин України пан Родін Юрій Олександрович.

Банк надає широкий спектр банківських послуг, позиціонує себе як універсальний банк та у своїй діяльності орієнтується на обслуговування корпоративних клієнтів, МСБ та фізичних осіб. Банк постійно модернізується, запроваджує нові підходи й банківські технології, стає більш технологічним та конкурентним.

3 грудня 2016 року Банк пропонує своїм клієнтам нову послугу – миттєві перекази за допомогою сервісу MONEGO. Нещодавно фізичним особам було запропоновано новий сервіс онлайн-розміщення строкових вкладів в інтернет-банкінгу MyBank. У своєму прагненні надавати клієнтам технологічний і зручний сервіс, Банк приєднався до Автоматизованої системи виплат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. У поточному році клієнтам Банку запропоновано нову послугу: здійснення внутрішньобанківських платежів у національній валюті в режимі 24/7. Найближчим часом передбачається впровадження в Банку системи обміну юридично значущими документами, підписаними електронно-цифровим підписом між Банком та клієнтами в електронному вигляді.

Акціонерний банк «Південний» є міжрегіональним банком, який представлений 110 відділеннями, що територіально охоплюють 18 областей України й м. Київ. Найбільша кількість структурних підрозділів налічується в Одеській області. Відділення є повноправними представниками Банку у регіонах, провідниками єдиної банківської стратегії розвитку, способом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів.

Активні операції Банку фінансуються власними та клієнтськими коштами. Якість власних коштів Акціонерного банку «Південний» добра. Основною їх складовою є статутний капітал, обсяг якого у поточному році було збільшено за рахунок нерозподілених прибутків минулих років на 252,15 млн. грн. Зазначене сприяло

приведенню показника достатності (адекватності) регулятивного капіталу до нормативного значення.

Основу ресурсної бази формують кошти клієнтів. Нестабільна соціально-політична ситуація в країні зумовлювала відтік останніх у 2014 році. З метою підтримки ліквідності Банк звертався до регулятора. Останній надав довгостроковий стабілізаційний кредит. У II півріччі минулого року Банк залучав від НБУ короткострокові ресурси шляхом рефінансування. Останні було повернуто згідно з умовами, передбаченими угодою. Стабілізаційний кредит повернуто достроково.

З метою диверсифікації ресурсної бази за джерелами Банк залучав кошти від бюджетних та позабюджетних організацій (кошти до запитання) та від нерезидентів, у т. ч. від дочірньої фінансової установи. Від останньої значний обсяг коштів залучено на умовах овернайт.

У минулому році Банк розпочав залучення коштів шляхом розміщення депозитних сертифікатів, емітованих банком. Кошти здебільшого є короткостроковими, валюта залучення – виключно ВКВ.

Динаміка коштів клієнтів протягом аналізованого періоду була позитивною. Номінальний та фактичний приріст у 2015 році становили понад 39% та майже 18% відповідно (на тлі сталості обсягу коштів приватних осіб, приріст коштів корпоративних клієнтів сягнув майже 42%). Номінальний та фактичний приріст у минулому році перевищували 17% та 11% відповідно (темпи приросту коштів суб'єктів господарювання перевищували темпи приросту коштів фізичних осіб – 12% та 10% відповідно). Номінальний та фактичний приріст за підсумками I півріччя поточного року становили майже 5% та понад 6% відповідно (на тлі сталості обсягу коштів суб'єктів господарювання, приріст коштів фізичних осіб сягнув майже 12%).

У клієнтському портфелі переважають кошти приватних осіб, проте залежності від них Банк не має. Суттєвою є питома вага клієнтських коштів на поточних рахунках та частка валютної складової у клієнтському портфелі.

Ресурсна база диверсифікована за джерелами залучення, депозитний портфель – за основними вкладниками, а кошти суб'єктів господарювання – за видами економічної діяльності. Валютна структура ресурсної бази підвищує чутливість Банку до валютно-курскових коливань, а вагомий обсяг короткострокових ресурсів – чутливість до ризику ліквідності. Структура ресурсної бази Банку балансується відповідною валютною структурою активів. Якість ресурсної бази Акціонерного банку «Південний» задовільна.

Система управління ризиками, створена в Акціонерному банку «Південний», забезпечує виявлення, оцінку, моніторинг та контроль всіх видів ризиків на відповідних організаційних рівнях, проте посилення впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниження ділової активності в економіці, а також значний обсяг кредитів, наданих в іноземній валюті, в умовах девальвації національної грошової одиниці призвело до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинуло на якість активів Банку. Працівниками

юридичної служби проводиться робота щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками та/або поручителями, певну суму заборгованості було відшкодовано шляхом реалізації та/або прийняття на баланс Банку забезпечення, окремі кредити було реструктуризовано. Разом з тим, протягом аналізованого періоду мали місце реалізація безнадійної заборгованості третім особам та списання за рахунок резервів.

Частка простроченої заборгованості у клієнтському кредитному портфелі станом на початок II півріччя поточного року становила 2,92%, проти 10,4% загального обсягу 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб, що свідчить про наявність потенційно проблемної заборгованості. Проблема заборгованість, за оцінкою Банку, перевищує прострочену на 60%.

У структурі клієнтського кредитного портфеля, що є основною складовою активів, переважають кредити, надані корпоративним клієнтам, за строками кредитування – короткострокові кредити, а за цільовим спрямуванням – кредити, надані у поточну діяльність. Іпотечні кредити формують близько 5% клієнтського кредитного портфеля та/або близько 63% кредитного портфеля фізичних осіб.

Щодо валютної структури клієнтського кредитного портфеля слід зазначити, що кредити, надані в іноземній валюті, формують понад 61% обсягу портфеля, що в поточних економічних умовах несе додатковий ризик для Банку. Актуальною для Банку залишається концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками. У структурі забезпечення за кредитами переважають об'єкти комерційної та іншої нежитлової нерухомості. Частка найбільш ліквідного забезпечення є незначною.

Якість кредитного портфеля Банку добра, проте, його концентрація за основними позичальниками та валютна структура підвищують чутливість до кредитного ризику. Забезпечення, ліквідність якого (за класифікацією регулятора) є низькою, підвищує чутливість Банку до ризику застави як похідного від кредитного ризику.

На покриття збитків від зменшення корисності активів Банк формує резерви. Сформований резерв покриває кредитний портфель більше ніж на 9%, прострочену заборгованість – більше ніж утричі.

У портфелі цінних паперів превалюють боргові цінні папери, емітовані НБУ та ОВДП, обсяг інвестицій в акції підприємств різних галузей економіки незначний.

Волатильна динаміка складових високоліквідних активів зумовлювала перегрупування в їх структурі. Станом на початок II півріччя поточного року основною складовою високоліквідних активів були кошти на НОСТРО рахунках, переважну більшість яких розміщено в банках-нерезидентах інвестиційного класу.

Активи та пасиви не збалансовані за строками до погашення належним чином. Ліквідність Акціонерного банку «Південний» у поточному році продовжує підтримуватися значним обсягом коштів овернайт, залучених від дочірньої фінансової установи АТ «Регіональний інвестиційний банк» (м. Рига, Латвія).

Якість активів Акціонерного банку «Південний» задовільна, проте ймовірність їх різкого погіршення, зважаючи на ризики, які приймає Банк, залишається високою.

Незважаючи на те, що протягом 2015–2016 рр. співвідношення загальних адміністративних витрат з валовим доходом було прийнятним, ефективність діяльності була низькою. При цьому, Банк формував резерви під активні операції та мав позитивне значення фінансового результату. У 2015 році тиск на останній чинили валютно-курсіві коливання. Одночасно, позитивний вплив мав результат від торговельних операцій з іншими фінансовими інструментами та інший дохід. У 2016 році в структурі доходів вагомим був дохід від оперативного лізингу.

Перевищення темпів приросту чистого операційного доходу від основної діяльності над темпами приросту адміністративних витрат у I півріччі поточного року, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, сприяло покращенню ефективності діяльності. Відрахування на формування резервів у структурі витрат перевищили 19%, проте значення фінансового результату було позитивним. Як і в минулому році, суттєвий позитивний вплив на обсяг прибутку мав дохід від оперативного лізингу.

Актуальним для Акціонерного банку «Південний», як і для інших банківських установ, зважаючи на спільні проблеми банківського ринку, є порушення окремих нормативів, встановлених НБУ, а саме: нормативу кредитного ризику на одного позичальника та нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами. Приведення до встановлених значень нормативів, згідно з планом заходів, затвердженим Національним банком України 26 квітня 2016 року, має відбутися до кінця 2018 року. Акціонерний банк «Південний» виконує всі зобов'язання перед кредиторами вчасно та у повному обсязі.

Враховуючи збереження складної економічної ситуації та часті зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками залишатиметься актуальним для Банку. Акціонерному банку «Південний» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного та валютного ризиків, а також до ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) Акціонерного банку «Південний» враховує позицію на ринку, показники капіталізації, структуру та якість ресурсної бази, якість активів та показники ліквідності й ефективність діяльності установи. Основні показники, що характеризують власну платоспроможність установи, наразі перебувають на задовільному рівні, обсяг ринкового фондування (залучені ресурси, не пов'язані з власниками установи) є значним. На своєчасність повернення депозитних вкладів надалі значно впливатиме політика Банку щодо проведення активних та пасивних операцій, загальний стан

фінансового ринку, операційне середовище, правове поле, а також загальна ситуація в економіці. Наразі операційне середовище залишається складним.

Стратегія розвитку Акціонерного банку «Південний» передбачає: утримання ринкової частки; розширення присутності в сегменті клієнтів малого та середнього бізнесу; збереження показників рентабельності; удосконалення системи управління ризиками; нарощення клієнтської бази; розвиток високотехнологічних сервісів для клієнтів, організацію роботи відповідно до найкращих стандартів банківської практики; диверсифікацію клієнтського кредитного портфеля за позичальниками та галузями економіки, а також підтримання якості обслуговування на належному рівні; впровадження нових продуктів та послуг; підвищення рентабельності регіональної мережі Банку шляхом її оптимізації, стандартизації по принципу бізнес-орієнтованої моделі.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг Акціонерного банку «Південний» підтверджено на рівні uaA+, прогноз «стабільний», рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) підтверджено на рівні «4+».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів банківських установ

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу Акціонерного банку «Південний», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	745,44	918,75	824,97	1389,28	1480,81	1568,30	1814,79
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	202,85	351,01	237,38	0,00	706,22	427,97	879,69
Кошти в інших банках	933,43	517,26	1140,33	3487,09	2187,44	1703,59	1484,85
Кредити клієнтам	7620,11	8509,25	11269,03	13204,11	14932,62	15428,85	15453,48
Цінні папери	17,01	18,57	18,62	18,23	18,18	18,28	18,39
Довгострокові вкладення	838,87	847,74	895,66	2394,85	992,35	993,80	1009,32
Нараховані доходи	66,09	93,53	133,69	212,17	145,60	134,02	121,44
Резерви	-534,99	-622,37	-779,92	-1280,91	-1502,22	-1405,09	-1546,38
Інші активи	124,82	605,65	1083,95	258,52	1737,74	1390,09	1370,31
Разом активів	10013,64	11239,40	14823,71	19683,34	20698,75	20259,81	20605,88
Зобов'язання							
Заборгованість перед НБУ	98,51	121,19	838,60	541,99	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	1628,82	2450,92	3064,78	3473,59	3403,35	3088,36	3013,32
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	273,45	56,50	1,13	0,01	0,35	0,08	0,21
Кошти суб'єктів господарювання	2027,26	1833,25	2997,05	4600,09	5292,93	5157,56	5264,18
Кошти фізичних осіб	3876,04	4180,54	4138,53	5330,52	6359,80	6772,23	6963,97
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	123,81	74,29	1070,67	2386,01	2521,78	2473,79	2419,15
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	110,60	100,76	72,87
Субординований борг	135,88	135,88	288,07	417,16	101,57	100,93	98,30
Нараховані витрати	116,86	127,79	214,49	376,59	137,96	154,11	116,80
Інші зобов'язання	96,48	568,30	354,09	542,49	683,53	306,83	530,97
Разом зобов'язань	8377,12	9548,67	12967,41	17668,44	18611,87	18154,65	18479,77
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	956,89	956,89	956,89	956,89	1209,05	1209,05	1209,05
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	463,30	466,08	468,91	471,33	474,07	474,07	477,57
Результат минулих років	37,95	90,72	153,94	215,57	40,41	110,81	110,12
Результати переоцінки	122,82	119,94	232,11	321,85	294,40	293,84	289,60
Фінансовий результат поточного року	55,55	57,09	44,44	49,25	68,95	17,39	39,78
Всього власний капітал	1636,51	1690,73	1856,29	2014,90	2086,88	2105,16	2126,11

Додаток до рейтингового звіту №2

Дані звіту про фінансові результати Акціонерного банку «Південний», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Доходи							
Процентні доходи	1037,89	1 058,51	1363,76	1807,81	1779,47	438,49	997,63
Комісійні доходи	268,13	258,20	355,94	391,84	472,92	142,90	314,56
Результат від торговельних операцій	-15,38	4,57	18,44	-25,63	3,57	4,72	17,17
Інші операційні доходи	43,43	16,21	7,33	295,95	480,62	141,89	182,30
Інші доходи	2,97	2,85	101,01	145,05	3,52	0,64	1,13
Повернення списаних активів	19,15	3,37	0,48	0,95	1,88	0,00	0,01
Разом доходів	1356,19	1 343,72	1846,96	2615,97	2741,99	728,63	1512,81
Витрати							
Процентні витрати	654,48	636,55	922,63	1246,65	1500,77	320,32	601,55
Комісійні витрати	78,28	59,64	82,23	95,61	134,81	40,90	87,38
Інші операційні витрати	148,93	35,60	40,38	223,03	112,82	49,69	79,09
Загальні адміністративні витрати	388,08	434,16	477,55	560,45	586,06	203,04	407,46
Відрахування в резерви	11,46	108,02	262,86	428,78	310,68	91,20	283,57
Податок на прибуток	19,40	12,66	16,87	12,18	27,90	6,11	13,98
Разом витрат	1300,64	1286,63	1802,52	2566,71	2673,04	711,25	1473,03
Фінансовий результат	55,55	57,09	44,44	49,25	68,95	17,39	39,78